BIBLIOTEKA
Zakł. Nar. im. Ossolińskich
XVI 3578

3129

c. 1574
14

Summarius computus ex variis computualibus libris breuiter recollectus.

Liuide pone tuũ tandẽ exitiale venenum,
Non alium ledís, te furor íste necat.

XVI.Qu.3578
2.653
14

Prefacio.

ET qa clericus omnis laudis summi dei & offi cijs astrictus diuinis, ea negligere non debet, sine quibus cultus diuinus non recte tractat̃ presens itaq; tractatulus ea omnia pfacile declarat, quæ ad id necessario concurrunt, puta Ciclum lunarē siue aureū nūerum. Ciclū indictiōis. Ciclū solarem. & cetera scitu necessaria. Hoc tamē aduerte q; carmina ipsa in hoc opusculo posita in quātitate claudicant. Nobis tamen hic quātitas nō est attendēda, sed magis praxis omnium infrascriptor; pquirenda.

¶ Clerus in ecclesia quatuor sciat esse tenēda.

Grāmaticā, Musicā, Ius canonū, atq; Kalendas.

¶ Inuocatio numinis diuini.

Pneumatis auxilio valeã laborare vocato.

Sit pius astripotens finis & inicium.

¶ Susceptio operis.

Gaudent de breuibus fugiũt dispẽdia longa,

Sermo placet metri metra modernus amat.

¶ Prologus.

Accipies tutus qs phani sit modo cultus,

Et cui conueniat is minuendi modus.

Capitulũ primũ de ciclo solari.

Mille, tricen. tollas cꝫ monos & cũ nonaginta,

Si supest supra tunc totidem recipe.

Capitulũ secũdum de littera dñicali.

Cum quæris iotam ciclus dñi manifestat,

Hæcꝫ metra duo quæ dedit ante Ioan.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
gf.	e.	d.	c.	ba.	g.	f.	e.	dc.	b.	a.
Grif.	e.	dit.	ci.	bas.	gri.	fo.	nes.	dic.	bo.	na.

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
g.	fe.	d.	c.	b.	a g.	f.	e.	d	c b.
Gri.	fe.	di.	ci.	bus.	aug,	for.	e.	dus.	cib.

22	23	24	25	26	27	28.
a	g	f	ed	c	b	a
Au.	gur.	ti.	ed.	oc.	ob.	au.

Littera domini præcedens tibi fiet,

Si bissext fuerit, sed bina tibi erit.

Capitulũ terciũ de vtriscꝫ cõcurrẽtib⁹.

Littera demonstrat concurrẽtes tibi semp.

Anni ber primã, sed reliquos p reliquam.

Cõcurrẽtes anni.	0	6	5	4	3	2	1
Littere dominicales	A	B	C	D	E	F	G
Cõcurrẽtes hebdõadarũ	0	1	2	3	4	5	6

Capitulũ quartũ de ciclo lunari.

Mille tricen, tollas cũ septẽ & octoginta.

Et monos adĩciens, diuide deca nouem.

Capitulũ quintũ de ciclo inditionis.

Mille, tricen, tollas cꝫ duos annos nonaginta

Si quind excedit subtrahe qnd debite.

Capitulũ sextum de interuallo.

Quota fuit cicli lunaris recipe totam

Interualla tibi sic bene conspicies.

1	2	3	4	5	6
7	6	8	7	5	8

Etheras aretra fraudula baculus edere claudũt

7	8	9	10	11	12
6	9	7	6	19	7

Fraude diuertere gaudens candit anastrosa dentans

13	14	15	16	17	18	19
5	8	7	5	8	6	9

Grunt eblatans alicens drota blandẽs enstra clemẽtis

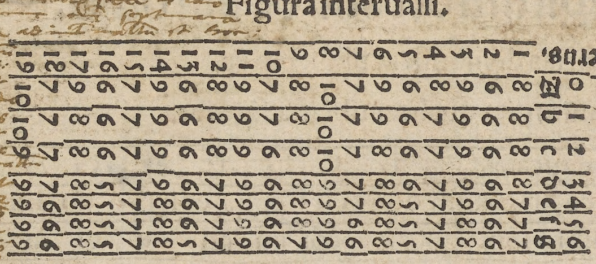
¶ Cautele tres.

Hebdas si quæras tenet vltima littera veras

Littera si domini precedit iungere debes.

Si g. scd'a foret prædictis hebdacꝫ donet.

Figura interualli.

Capitulū septimū de festis mobilibus.

Deme duas da tres, sex. quinas, postea binas.
Festaq; mobilia sic tibi comperies.

Quando qnq; p interuallo. Quando sex p interuallo.

Lr̃e dn̄i.	A	B	C	D	E	F	G	A	B	C	D	E	F	G
Septua.	li	mar	cel	pri	sca	fab	ag	vin	cen	ri	pau	po	no	bi
Quadra	ag	doz	te	bzu	ap	sco	la	sti.	ca	va	lēt	iu	li.	con
Pascha.	ab	ba.	be	ne	iun	cra	ma	ri	a	ge	ni	tri	ce	a
Rogati.	ge	oz	mar	ci	q;	vi.	ta	tus	phi	lip.	crux	floz	gor	io
Penthe	han	sta	nis	e	pi	ne	ser	et	zoff	ma	tus	in	hac	se

Quando septem. Quando octo

Lr̃e dn̄i.	A	B	C	D	E	F	G	A	B	C	D	E	F	G
Septua.	le	lu	mē	bzipur	bla	sus		ag.	doz	fe	bzu	ap	sco.	la
Quadra.	iun	ge	tūc	pe.	trū	ma	thi	am	in	de.	mar	ci	us.	of
Pascha.	pzil	in	am	bzo	n	i	fe.	stis	o	nar	at	q;	ti	bur
Rogati.	han	sta	nis	e	pi.	ne.	ser	et	zoff	ma	ins	in	hac	se
Penthe.	ri	e	te	ner	vz	ban	im	pe.	de.	crispan		nicmar		cel

Quando nouem. Quando decem.

Lr̃e dn̄i.	A	B	C	D	E	F	G	A	B	C	D	E	F	G
Septua.	sti	ca	va	lēt	iu	li	con	iun	ge	tūc	pe	trū	ma	thi
Quadra.	fi	ci	to.	de	co.	ra.	tur	gre	go	ri	o	cir	ger	trud
Pascha.	ci.	et	va:	ler	san	cti	q;	ge	oz	mar	ci	q;	vi	ta
Rogati.	ri.	e	te	ner	vz	ban	im	pe	de.	cris	pan	nic	mar	cel
Penthe.	le.	bo	uin	dar	iun	pzi	mi.	pa	ter	an	ron	vi	te	q;

Capitulū octauū de hiſtorijs.

Littera hiſtorias demonſtrat tibi ſemper.
Se quæ ſequūtur ita qualiter tibi iſta figurat.

Littere dominicales.	B	C	D	E	F	G	A
In pricipio cū lib. Salom̄ don petr iteph iteph pro do ſix iiij							
Si bona cū libro Iob.	au	col	au	cti	e	gi	di ij.
Peto dñe cū lib. Tobie.	prot	ia	ci	crux	nic	eu	lam i.
Adonay cū lib. Iudith.	par	te	q̄	mat	mau	ri	ci i.
Dñe rex cū li. Hester.	us	&	ſta	ven	mich	ger	re i.
Adapiat cū li Machabeor̄	mi	q̄	fran	ci	ſcus	mar	cus iiij
Vidi dñm cū li Ezechiel.	nis	qn	om	ne	no	vē	bre iiij
Aſpiciens cū lib Yſaie.	ri	na	ſed	andr	de	cem	ber iiij

Capitulū nonū de aduentu dñi.

Aduentus domini ſeqtur ſolemnia lini.
Si cadit in lucem dñi poſtpone ſequentē.

Capitulū decimū de emboliſmo.

2 5 8 10 13 16 18

Bonus erat homo katho nobilis quoq̄ ſanus.
Littera prima tibi perdocet emboliſmū.
¶Impoſitio Emboliſmi.
Mobilis ibo ciſos arcet libet habet coeuos.
Prima dabit menſem altera prima diem.

Capitulū vndecimū de menſibus.

Ia fe mar ap ma iun iul aug ſep oc no de.

Cip bri marg ape phim niu iula pes ege reg omp des

Cip pri marg

A dam de ge bat er ga ci fos a dri fex.

Capitulū xij. de Kalēdis nonis ɔ idib⁹.

¶Inceptio Kalendarum

Ia. mar. ma. aug. oc. de. minimi dabis extra.

Sed alios intra februus quarto residebit.

¶Inceptio nonarum

Mar, ma. iul. oc. senas reliqs dato bis duo nonas,

¶Inceptio iduum

Mar. ma, iul. oc. quinto medij. reliquos loca terno,

Octo tenet idus mensis generaliter omis.

Figura cōtinens nūerum kalendarū, nonarū, & iduū.

Menses.	Ia.	Fe	mar	ap.	ma	iun	iul	aug	sep	oc.	no.	de
Dies.	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
Kalende	19	16	17	18	17	18	17	19	18	17	18	19
None.	4	4	6	4	6	4	6	4	4	6	4	4
Idus.	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	8

¶Quot qlibet mēsis habeat dies vsuales.

Aprilis iunius september, atq; nouember
Hi triginta habent. vnum reliqui addunt.
Februarius viginti. insuper octo dies.

Capitulū xiij. de quatuor temporibus

Vult crux lucia cineres carismata dya.

Vt sit in angaria quarta sequens feria.

Terminus & festum nunc̄ celebrent eodem.

Capitulū xiiij. de quatuor ptibus anni

Ver petro detur, estas exinde sequetur
Hanc dabit vrbanus autumnū simphorianus.
Festum Clementis caput est hyemis venientis.

Capitulū xv. de diebus canicularibus.

Marg. dat canculam sumptio terminat illam.
In cane non minuas capite non velato eas.

Capitulū xvj. de xij. signis celestibus.

Est aries. thaurus. gemini. cancer. leo. virgo
Libraq; scorpio. arcitenes. caper. anphora. pisces.

Capitulū xvij. de eqnoctijs t solsticijs

Lampart gregori. nox est adequata diei.
Hæc equata duo faciunt aries qnoq; libra.
De solsticijs
Vitus & lucia dant duo solsticia.
Hæc duo solsticia faciunt cancer capricornus.

Capitulum xviij. de motu solis.

♈ ♉ ♊ ♋ ♌ ♍ ♎ ♏ ♐ ♑ ♒ ♓

Gre. at. ser. ton. ap. sum. nic. hed. ci. lu. cat. las hec vera
Silaba proxima semper tibi principiū mōstrat.

Capitulum xix. de motu lune.

Ci bi math cta san ius ton be do um re si kat mas
Silaba proxima semp tibi principium dat.

Signatum ad articulum numerabis signaq; celi.
A radice incipiẽs sic locus inuenitur.

¶Inuentio radicis.

Milleno quingenteno iuncto sibi septimo deno.
Thauri prima radix fuerat quam facile cernẽs,
Vndenum qd fuerit semper alteram dabit.

¶Signa valẽcia p minutiõe.

Ar li de vena bene fundũt vrna sagitta.
Can scor pis media dic cæteraq; mala.

¶Cui complexioni aliqd signũ inseruit.

Fi sta' mar ca denotat qd signũ cuicq deseruit.
Prima complex. altera signat elementũ.

¶Exceptio venarũ.

Can pul pisq; zaphenas libra nates arcitenẽs coxas.
Excipit aquarius tibias, aries cephalicam.
Scorpio femora seu verenda.

¶Cautele circa minutionẽ.

Ponunt astronomi cautelas quinq; vitandas. ¶Prima.
In cane non minuas nam prohibent medici. ¶Scda
Non minuãt iuuenes ante bis septimũ annum
Non minuãt senes post deca sexq; suos. ¶Tercia.
Ante diem quintũ post vicesimũ quoq; quintũ.
A te vitanda quasi mors est fleubotomia. ¶Quarta.

In luna plena non tangatur tua vena.

Cum luna fuerit ſignorum quocumq; voluta
Illius tu membrum tangere non facias ¶Quinta
Luna vetus veteres iuuenes noua luna reqrit
Fortes plus minuant imbeciles q; minus ¶Sexta ſupaddit
Qui non conſuetuit conſulo non minuat.

¶Cognitio complexionum ¶Colericus kolerik.

Irſutus fallax irascens, pdigus audax,
Aſtutus, gracilis, ſiccus, croceiq; coloris. ¶Sanguineus
Largus amans hilaris ridens rubeiq; coloris (krewni
Cantans, carnoſus, ſatis audax, atq; benignus ¶Flegmaticus
Hic ſomnolentus piger & ſputamine plenus (flegmatik.
Ebes huic ſenſus, pinguis, facie color albus, ¶Melācolicus
Inuidus & triſtis cupidus dextreq; tenacis.
Non expers fraudis timidus luteiq; coloris.

Capitulū xx. de ventoſis:

Quæ minuere valent ventoſis ſigna valebunt
Dicta prius quæ ſunt nec deuiabis ita.

Capitulū xxj de balneo.

Terrea balnea nolunt. ignea limphea volunt.
Aſt aeris mediocre valet tibi ſemper

Capitulū xxij. de ſemine.

Virgo caper cancer piſces planete ſatitabunt.

Mensibus in quinq; cætera dico mala. mar ap

Ca.xxiij.de plantatõe:arbor abscisiõe et

Thaur? & vrna leo scor pisces hec hñ plãtant (& ablactatiõe
Postrema quadra fiat, sint planetecq; boni.

¶Figura oñdens qd sub aliquo signo sit hñ agendũ.

Signa celestia.	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
Iter facere.	b	m	o	b	o	m	b	o	m	b	m	m
Ad domos alienas se conferre	o	b	o	o	b	m	o	b	m	o	b	m
Emere vel vendere.	m	b	o	o	b	m	b	o	b	o	m	b
Uestes induere.	b	o	o	b	o	m	b	o	b	o	o	b
Domos edificare.	o	b	o	o	b	b	o	o	m	b	b	m
Balneare.	b	m	o	b	b	o	b	m	b	o	m	b
Crines abscindere.	o	o	o	b	o	o	b	o	b	o	m	b
Medicinas latarinas sumere.	o	o	o	b	o	o	b	b	o	o	b	b
Sanguinem minuere.	b	o	o	b	b	o	b	m	b	o	m	b
Seminare ? plantare.	o	b	o	b	o	b	b	o	o	b	b	m
Laborare per ignem	b	o	m	o	b	o	m	m	b	m	o	o

Ca.xxiiij.de caracteribus signoz ? pla-

	♈	♉	♊	♋	♌	♍	♎	♏	♐	♑	♒	♓
Mobilia.	♈		♋		♎		♑					
Fixa.		♉		♌		♏		♒				
Comunia			♊		♍		♐		♓			

¶In fixo funda, ast i mobili per-
ge viator.

	♄	♃	♂	☉	♀	☿	☽
Ordo pla	Sperícus.	♄	♃	♂	☉	♀	☿	☽
netarũ est	Dierum	☉	☽	♂	☿	♃	♀	♄
cripler.	Horarum	☉	♀	☿	☽	♄	♃	♂

¶Versículus de ordine sperico.

Post sim sum segtur vltimo luna subest.

¶Versículi de ordine diurno.

Prima dies solis est, altera dictaq; lune.
Tercia martis erit, sed quarta mercurij sit.

Sit iouis quinta, veneris sit tibi sexta.
Septima saturni sit vocitanda tibi.

¶Versiculus de ordine horarū planetarū.

Sol ve, mer, luna, saturnus, iupitet, & mars.

¶Versiculus de qualitate planetarū.

Ius fauet mars sat. odit. lu, mer, mediocriter isti.

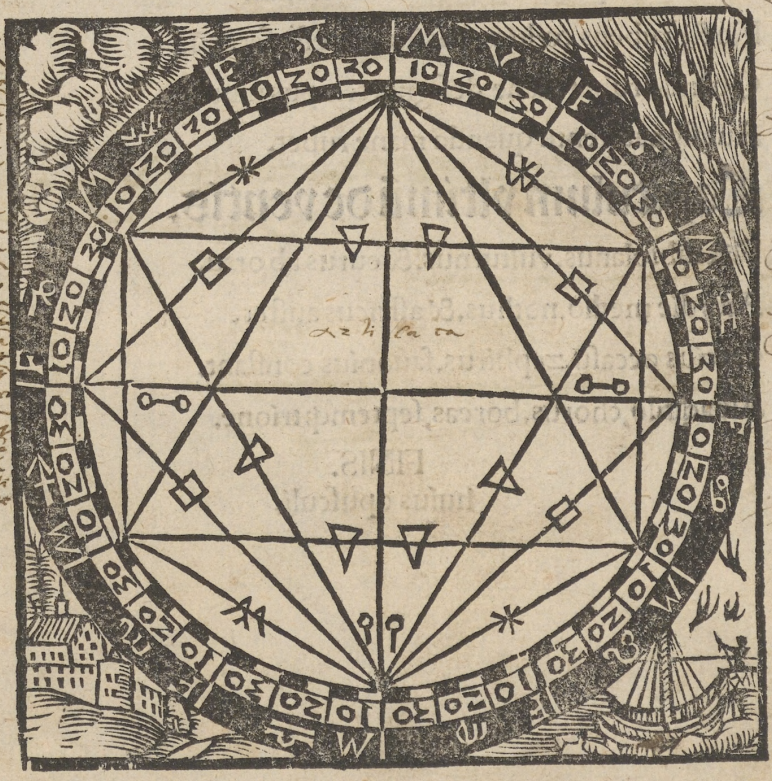
Capitulum xxv. de aspectibus.

☌ ✶ □ △ ☍ ☍ ☍

Aspectus quinq; con. sex. quar. trinus & oppo.

Aspectus nihil aliud esse phibetur q̄ signorū planetarū ad se secundum suos situs relatio. aut certa planetarū in duodecim signis distantia scd'm quā sese notabilit vel iuuant vel impediūt, Sūt aūt qnq; generalit aspectus. ¶Coniūctio quæ imꝑprius dicit aspectus, & est cū planete minus duodecim inter se distāt gradibus vel cū alter sub alteri⁹ radijs fuerit, tūc em̄ vl luna vel planeta quis soli iūctus censet, cum vero duo benigni inter se conuenerint planete beniuolētia & eorū amicitia palā existit, & illorū bonitas auget, boni tamē cū malo coitio, mali aufert malicia, verū nō sine boni pnicie, cū eius bonitas aliquātulū minui videt. ¶Sextilis aspectus cū planete p sextā circuli partē inter se distāt hoc est. p duo signa vt si vn⁹ in arietis principio alter in principio geminorū locatus fuerit, hic latentis & amicitie impfecte aspectus phibet, tunc em̄ planete in his sunt

cõstituti signis, q̃ in vna dũtaxat cõcordant q̃litate. ¶Quartus aspectus cũ p̃ quartã circuli partẽ distant planete. hoc qdem fieri dinoscit dũ triũ signoꝝ spaciũ inť planetas cõplete pspicit. Aspectus discordie atq̃ inimicitie impfecte nominať. si planete qdem signis distant aduersis sed nõ oppositas tenẽt partes. ¶Trinus aspectus Cũ p̃ terciã circuli partẽ distabunt planete, id tñ accidere inuenimus. si arcus p̃ planetas interceptus quatuor clauserit signa, hic amicitiã patentẽ & cõcordiã notat pfectam eo qpplanete in vtraq̃ q̃litate cõcordantia possidẽt signa.

¶ Oppositus tandē aspectus dū planetas in oppositis cernim⁹ locis & sex signorū existit distātia, aspectus inquā inimicitie ac discordie pfecte censet. Est prætea aspectus duplex, alter dex ter alter siniſter. Dextr⁹ qdem dicimus cū luna planetā post se respexerit, hic siniſtro fortior phibet. Siniſtrum vero dum lu na planetam ante se aspexerit.

Capitu. xxvj. de cognitiōe serenitatis.

Apparente noua luna dinoscit aura.
Pallida luna pluit, rubea flat, alba serenat.
Nocte rubens cœlum cras indicat esse serenū.
Quando rubet mane, designat tempus pluuiale.
Aut signat ventū quando mane rubet.

Capitulum vltimū de ventis.

Flāt subsolanus, vulturnus, & eurus ab ortu.
Atq; die medio, nothus, & affricus auster.
Circius occasu, zephirus, fauonius conflant.
Aſt aquilo, chorus, boreas, septemq; trione.

FINIS.
huius opusculi.

Figura multiplicationis

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2	4	6	8	10	12	14	16	18	20	22
3	6	9	12	15	18	21	24	27	30	33
4	8	12	16	20	24	28	32	36	40	44
5	10	15	20	25	30	35	40	45	50	55
6	12	18	24	30	36	42	48	54	60	66
7	14	21	28	35	42	49	56	63	70	77
8	16	24	32	40	48	56	64	72	80	88
9	18	27	36	45	54	63	72	81	90	99
10	20	30	40	50	60	70	80	90	100	110
11	22	33	44	55	66	77	88	99	101	111

15

INSTYTUT OSSOLIŃSKIEGO

97 24/12

9724
12